

บทที่ 1

บทนำ

ถ้ากล่าวถึงคำว่า “สิ่งมีชีวิต” เราสามารถทราบได้อย่างไรว่าอะไรคือสิ่งมีชีวิต และอะไรคือสิ่งไม่มีชีวิต หลายคนคงจะนึกถึงสิ่งที่มีความสามารถในการเจริญเติบโตได้ สืบพันธุ์ได้ มีความต้องการอาหาร เป็นต้น ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด เพื่อให้ต้องการให้มีการดำรงอยู่ซึ่งเผ่าพันธุ์ของตนเอง ไม่ว่าสิ่งแวดล้อมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางใดก็ตามย่อมมีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อมโดยรวม เมื่อสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้นก็ย่อมต้องมีการปรับตัว หรือมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย อาจจะมีการปรับตัวเพื่อการอยู่รอด หรือการอพยพย้ายถิ่นไปหาที่อยู่ใหม่ที่เหมาะสมกว่า แต่หากไม่สามารถที่จะเปลี่ยนหรือทนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ก็อาจต้องตายไป และยังคงเหลืออยู่แต่เพียงกลุ่มของสิ่งมีชีวิตที่สามารถปรับตัวอยู่ได้เท่านั้น และในปัจจุบันนี้สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่รวมกันบนโลกนี้ก็มีความมากมายหลายชนิดซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ คือ สัตว์ และพืช ประเทศไทยก็นับว่าเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตสูง และมีการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตเหล่านี้มากเช่นกัน จึงมีการศึกษาทางด้านความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เหล่านี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตให้คงอยู่ในธรรมชาติต่อไป และเพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย รวมทั้งการนำความรู้จากการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับสิ่งมีชีวิตอื่นที่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันอย่างเหมาะสม ในการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ หรือสิ่งมีชีวิตชนิดใดก็ตามย่อมมีผลต่อสิ่งมีชีวิตอื่นด้วย การบริโภคแมลงก็นับว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตอีกอย่างหนึ่ง และมีผู้ให้ความสนใจศึกษาความหลากหลายของแมลงที่กินได้บ้างแต่ก็ยังไม่มากนัก ประกอบกับการศึกษาคุณค่าทางอาหารของแมลงยังมีผู้ศึกษาน้อยมาก และแมลงยังอาจจะมีพยาธิใบไม้ระยะติดต่อ (เมตาเซอคาเรีย) อาศัยอยู่ จึงน่าจะมีการศึกษาถึงคุณค่าทางอาหาร และโทษที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภคแมลงด้วย ในการศึกษาความหลากหลายของแมลงที่กินได้ การตรวจสอบคุณค่าทางอาหารของแมลงและพยาธิในแมลง รวมถึงการจำแนกแมลงและพยาธิจึงนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น ทั้งนี้การบริโภคแมลงเพื่อเป็นอาหารของประชาชนโดยส่วนใหญ่แล้วเป็นสิ่งที่มามีมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน และแมลงก็ยังสามารถหาได้ง่ายตามท้องถิ่นทั้งยังมีความหลากหลายมาก การบริโภคแมลงจึงไม่ถือว่าเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ โดยเฉพาะในกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือแต่ทั้งนี้แมลงที่นำมาเป็นอาหารส่วนใหญ่แล้วประชาชนยังไม่ทราบถึงคุณค่าทางอาหาร ประโยชน์ หรือ

โทษที่อาจได้รับการบริโภคแมลง เช่น ในแมลงอาจมีพยาธิที่อาจก่อให้เกิดโรคได้ เป็นต้น ซึ่งหากทราบถึงคุณประโยชน์ หรือโทษของการบริโภคแมลงก็จะได้มีการส่งเสริมและแนะนำการบริโภคแมลงอย่างปลอดภัยเพื่อเป็นการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น และยังนับว่าการบริโภคแมลงก็เริ่มมีความนิยมบริโภคกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น อาจเรียกได้ว่าเป็นอาหารอีกชนิดหนึ่งที่นิยมบริโภคในชีวิตประจำวันด้วยก็ได้ โดยเฉพาะประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ทั้งนี้การศึกษาในภาคเหนือนั้นนับว่ายังมีอยู่น้อย และน้อยกว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดลำพูนเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีการบริโภคแมลงกันอย่างแพร่หลาย ในบางครอบครัวก็มีการเลี้ยงแมลงที่กินได้เพื่อนำไปขาย และจังหวัดลำพูนก็ไม่ได้มีการศึกษาทางด้านความหลากหลาย คุณค่าทางอาหาร และพยาธิในแมลงที่กินได้ ทั้งประชาชนในจังหวัดก็ยังไม่ทราบถึงคุณค่าทาง และโทษที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภคแมลงที่กินได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความหลากหลายของแมลงน้ำที่กินได้ และคุณภาพที่อยู่อาศัยในแหล่งน้ำในเขตอำเภอบ้านธิ และอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
2. เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของการปรากฏของแมลงน้ำที่กินได้ในแต่ละเวลา และสถานที่
3. เพื่อตรวจหาปริมาณ โปรตีน ไขมัน คาร์โบไฮเดรต เส้นใย และเถ้าในแมลงน้ำที่กินได้
4. เพื่อตรวจหาพยาธิในแมลงน้ำที่กินได้